Telefon № 11. Dodatek bezpłatny „Nasz Tygodnik" Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiedz. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 38. Nowe, sobota 19 września 1931 r. Rok VIII.

SREBRNE GODY MAŁŻEŃSKIE.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzili w dniu 17-go września r. b. państwo Fr. Łukowscy. Pan Franciszek Łukowski jest kierownikiem tut. gazowni i pełni tę funkcję jako gazomistrz przez szereg lat. — Jubilatom życzymy, aby doczekali złotych i djamentowych godów.

B. premjer prof. Władysław Grabski o kryzysie rolniczym.

Czwartego września w Warszawskiej Izbie Rolniczej, w szczupłem gronie przedstawicieli sfer rolniczych oraz wyższych urzędników ministerstwa rolnictwa prof. Wł. Grabski dokonał przeglądu teoryj ekonomicznych, które starają się wyjaśnić przyczynę przesilenia rolniczego.

Pierwsza z tych teoryj upatruje spadek cen surowców w zmianach walutowych, które się dokonują pod wpływem małej ilości złota na świecie. Teorja ta nie jest dotychczas obalona i nie jest również uzasadniona. Nie spadają ceny towarów skartelizowanych, jak stal, węgiel, co jako wyjątek może potwierdzić teorję, że ceny surowców zniżkują właśnie wskutek wzrostu wartości złota.

Druga teorja upatruje przyczyny przesilenia w załamaniu się gospodarczem Europy, w spadku jej siły konsumcyjnej. Konsumcja europejska nie ma tego tempa rozwoju co w końcu XIX wieku, w okresie szybkiego wzrostu dobrobytu, nie jest jednak przyczyną kryzysu, który istnieje również i za oceanem, jak w Australji i Ameryce.

Trzeci pogląd na istotę kryzysu, widzi genezę złego, w polityce gospodarczej rządów po wojnie, nastawionej pro konsumenta, a wbrew interesom rolnictwa. Ten pogląd rozpowszechniony jest zwłaszcza u farmerów w Stanach Zjednoczonych.

Według prof. Grabskiego, obecny kryzys rolniczy posiada tę samą przyczynę co kryzysy, które go poprzedzały, t. j. nadprodukcję. Zjawisko nadprodukcji rolniczej jest inaczej komentowane za oceanem, a inaczej w Europie. W Europie zło nadprodukcji jest przypisywane krajom zamorskim, a przedewszystkiem Ameryce, w Ameryce zaś przypisuje się nadprodukcję, skurczeniu się rynku europejskiego dla importu z za oceanu, wskutek wzrostu produkcji rolniczej w Europie. Prof. Grabski przychyla się do opinji, że zwichnięcie równowagi nastąpiło wskutek wysiłków krajów europejskich w kierunku powiększenia własnej produkcji.

Jako dodatkowy czynnik kryzysu należy traktować Rosję, która weszła na rynki światowe po długim okresie nieobecności. Musi ona zdobyć pozycję dla swej produkcji, a ponieważ przychodzi ostatnia na rynek światowy, ceny jej są niższe, niż konkurentów.

W drugiej części odczytu ocenił prof. Grabski środki zwalczania kryzysu rolniczego. Część wysiłków w kierunku zwalczania kryzysu międzynarodowego odbywa się na płaszczyźnie międzynarodowej: chodzi tu o stworzenie produkcji rolniczej podobnych warunków, jakie posiada produkcja stali czy węgla. Porozumienie eksporterów nie wyda pożądanych rezultatów, gdyż jest tu potrzebne porozumienie producentów w celu uregulowania produkcji. Istnieją trzy grupy producentów: 1. producentów zamorskich, 2. producentów europejskich oraz 3. trzeci producent, Rosja, trudny do obliczenia. Porozumienie tych trzech grup może wydać pożądane rezultaty.

Inne projekty walki z kryzysem rolniczym z dziedziny środków międzynarodowych są łatwiejsze do zrealizowania, ale są mniej skuteczne. Europeizm, kierunek, polegający na udzielaniu sobie przez kraje europejskie wzajemnych korzyści, opartych na zasadzie preferencyj celnych, jest nierealny, gdyż głównym odbiorcą produkcji rolniczej w Europie, jest Anglja, której bliższe są dominja, niż kraje europejskie. Większe powodzenie mogłaby zyskać idea preferencyj celnych dla koncepcji środkowo-europejskiej.

W tym wypadku pożądane jest, by zwyciężyła koncepcja francuska preferencyj jednostronnych (jak z dyskusji po odczycie wynikło, koncepcja francuska przeważyła ostatnio na komitecie paneuropejskim).

Wszelkie środki zaradcze przeciwko kryzysowi, będą paraliżowane, jak zostało wspomniane, przez Rosję. System rosyjski musi wprowadzić dalsze zamieszanie w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, gdyż obliczony jest na wzrost produkcji. Walka z Rosją będzie o tyle trudną, że eksport rosyjski po niskich cenach nie będzie jej przynosił strat. Gdy państwa kapitalistyczne dokładają do eksportu w postaci premij, refakcyj kolejowych i t. p., i przez to ubożeje gospodarstwo narodowe, Rosja, prowadząc wspólny rachunek wszystkich gałęzi gospodarki, produkując również taniej wobec niskich cen, wychodzić może nawet z zyskiem, kompensując sobie straty na jednym towarze, zarobkiem na drugim.

Wysiłki w kierunku stworzenia kredytu międzypaństwowego mogą okazać się skuteczne. Jest ważne, aby koszta pośrednictwa kredytowego były niewysokie. Polska ma obecnie te koszta bardzo wygórowane, wynoszące 5 pr., podczas gdy Niemcy 3 proc., Rumunja 3 pr., Finlandja 3/4 proc., Szwajcarja 1/2 proc. i t. p.

Przechodząc do omówienia środków zaradczych z dziedziny polityki państwowej, prof. Grabski stwierdził wielki postęp, jaki dokonał się w ustaleniu zasad tej polityki w ostatnich dwóch latach, o czem świadczą uchwały konferencji czerwcowej w ministerstwie rolnictwa. O uchwałach tych prof. Grabski wyraził się z uznaniem. Ochrona celna jest dobrze pomyślana w Polsce, aczkolwiek należałoby roztoczyć ochronę również i na produkcję wełny. Wysoka barjera celna i system premij nie da się jednak utrzymać na dłuższą metę, gdyż jest bardzo kosztowny. Należy myśleć o dostosowywaniu produkcji do nowych warunków.

Wysiłki polskiej polityki handlowej są bardzo cenne i mogą przynieść wiele korzyści rolnikowi. Punkt ciężkości zagadnienia leży jednak w dziedzinie produkcji, a nie wymiany. Stąd poglądy, które upatrywały przyczynę zła w szwankowaniu aparatu handlowego, nie są słuszne. Nawet modne swego czasu i popularne organizacje pool'ów kanadyjskich, nie wydały pożądanych rezultatów, gdyż nie w dziedzinie organizacji wymiany należało szukać środków zaradczych.

Środki polityki państwowej oraz polityki międzynarodowej mogą tylko dopomóc do zwalczania kryzysu, ale same jedynie nie wywołają jego likwidacji. Opłacalną cenę, bo o to chodzi, powinni sobie stworzyć sami rolnicy, gdyż na drodze sztucznych zabiegów jest to niemożliwe. Rolnicy powinni w tym celu cofnąć się z drogi nakładów, oraz szukać możności oddłużenia przez uzezupelnie swego posiadania.

Wszelkie środki z dziedziny polityki gospodarczej w płaszczyźnie międzynarodowej lub wewnętrznopaństwowej, stwarzać mogą warunki dla pracy rolnika w kierunku przekształcenia gospodarki.

St.

Czy kapitalizm jest sprawcą kryzysu światowego?

Znany finansista amerykański, bankier Otton H. Kahn. udzielił wywiadu pewnemu dziennikarzowi nowojorskiemu, który zadał mu kilka pytań na temat kryzysu światowego i perspektyw dalszego istnienia kapitalizmu.

Finansista amerykański uważa, iż kryzys gospodarczy nie wynikł bynajmniej z winy kapitalizmu i nie jest konsekwencją ustroju obecnego, albowiem funkcje kapitalizmu zostały i zakłócone i fałszywie skierowane.

„Charakterystyczną jest rzeczą, iż Anglja, której mechanizm kapitalistyczny został szczególnie uszkodzony, w ostatnich latach i gdzie metody opodatkowania niszczącego proces kapitalizacji były stosowane rygorystycznie, — jest dzisiaj krajem najbardziej po Niemczech zagrożonym przebiegiem kryzysu.

Z drugiej zaś strony — ciągnie O. H. Kahn — kraje, w których kapitalizm nie napotyka na szczególne utrudnienia i obciążenia ze strony socjalizmu, jak np. Francja, nie odczuwają klęski bezrobocia i cieszą się dobrobytem".

„Problematy, nad rozwiązaniem których biedzi się obecnie rząd brytyjski, są w Anglji konsekwencją destrukcyjnej polityki fiskalnej, stosowanej od kilku lat w celu zasilania stałego funduszów na zapomogi dla bezrobotnych, oraz przeprowadzania zamierzeń w duchu socjalistycznym. Mojem więc zdaniem — konkluduje finansista amerukański — szczególnie ostra faza kryzysu jest skutkiem nie kryzysu kapitalizmu, lecz wynykiem wręcz fałszywej polityki gospodarczo-finansowej, jaką prowadzono np. w Anglji w Niemczech".

Or.

Kiedy wrzesień miał dziewiętnaście dni...

Starodawny almanach, przechowywany w Muzeum Brytyjskiem, „British Merlin", zawiera ciekawe szczegóły o t. zw. rewolucji kalendarzowej, jaka miała miejsce w 1752 roku w Anglji.

Wielka Brytanja posługiwała się wówczas Kalendarzem Juljańskim, który był ogromnie niedokładny i powodował częste nieporozumienia w stosunkach z innemi krajami. Postanowiono zatem wprowadzić od stycznia 1753 roku Kalendarz Gregorjański, używany we wszystkich państwach zachodnich i w tym celu skrócono miesiąc wrzesień o jedenaście dni. Postanowienie to stało się bezpośrednią przyczyną groźnych rozruchów wśród szerokich mas ludności, która twierdziła uparcie, że rząd pragnie skrócić życie o jedenaście dni. „Były dni, opowiada almanach, iż obawiano się w Londynie zbrojnego powstania ludności wiejskiej i tylko dzięki energicznej akcji duchowieństwa. urządzającego w czasie kazań niedzielnych specjalne wykłady o obu kalendarzach, udało się uspokoić wzburzone masy chłopskie".

Angielska rewolucja wrześniowa z 1752 roku stanowi dla nas fakt tem ciekawszy, iż w przyszłym miesiącu Liga Narodów zajmie się reformą kalendarza. Według wszelkiego prawdopodobieństwa niezadługo będziemy już dzielić rok na trzynaście miesięcy, czyli, mówiąc językiem anglików z przed 200 lat, żyć będziemy dłużej o cały miesiąc.

J. K.

OSIEM PIĘTER W CIĄGU JEDNEJ MINUTY.

W nowym wielkim drapaczu nieba w New-Yorku, w Empire State Building, znajduje się winda pospieszna, która w ciągu jednej minuty przelatuje przestrzeń, dzielącą pierwsze piętro od 8-go.

PROROCY AMERYKAŃSCY O KRYZYSIE I O WPŁYWIE TRZYNASTKI.

W dziennikach amerykańskich ukazały się sprawozdania o bankiecie w New-Yorku, na którym profesor T. H. Story wygłosił przemówienie treści następującej: „Możemy być zupełnymi optymistami, do r. 2029 nie będzie już ani jednego kryzysu ekonomicznego. Kryzysy gnębiły świat w latach 1903, 1912, 1921 i 1930. Suma cyfr każdego roku wynosi 13-cie. Trzynastka przynosi nieszczęście i powoduje kryzysy gospodarcze. Najbliższą trzynastkę przyniesie dopiero rok 2029. A zatem możemy patrzeć spokojnie w przyszłość — czeka nas 98 lat niezmąconego rozwoju". — Prorocy amerykańscy mają humor wcale niezły jak na te ciężkie czasy.

(Poz. 286) Dot. rozporządzenia Rady Ministrów o wprowadzeniu postępowania doraźnego.

Obwieszczenie.

Podaje się do publicznej wiadomości, że Rada Ministrów wydała rozporządzenie treści następującej: **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1931 r. o wprowadzeniu postępowania doraźnego (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz 622).**

Na podstawie art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19-go marca 1928 r. o postępowaniu doraźnem (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 315) zarządza się co następuje:

§ 1.

Wprowadza się przed sądami powszechnemi na całym obszarze Państwa postępowanie doraźne, przewidziane w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. o postępowaniu doraźnem (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 315).

§ 2.

Postępowaniu doraźnemu podlegają przestępstwa, przewidziane w art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. o postępowaniu doraźnem (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 315).

§ 3.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, wchodzi zaś w życie w poszczególnych miejscowościach dnia następnego po podaniu go do powszechnej wiadomości we właściwym mieście powiatowem, bez względu na to, kiedy nastąpiło obwieszczenie o wprowadzeniu postępowania doraźnego w poszczególnych miejscowościach, należących do danego powiatu.

Prezes Rady Ministrów
A. Prystor.
Minister Sprawiedliwości
Czesław Michałowski.
Minister Spraw Wewnętrznych
Bronisław Pieracki.

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem 10 września 1931 r.

Z dniem tym podlegają postępowaniu doraźnemu następujące przestępstwa:

1. z §§ 89—91 kodeksu karnego (zdrada kraju);
2. z § 125 ust. 2 kodeksu karnego (naruszenie miru powszechnego w tłumie przestępnym);
3. z § 211 kodeksu karnego [morderstwo];
4. z § 212 kodeksu karnego [zabójstwo umyślne];
5. z § 225 kodeksu karnego [umyślny ciężki uraz cielesny);
6. z § 243 p. 5 i 6 kodeksu karnego [kradzież z bronią, kradzież w bandzie];
7. z §§ 249 — 252 kodeksu karnego (rozbój, kradzież rozbójnicza);
8. z § 255 kodeksu karn. (wymuszenie rozbójnicze);
9. z §§ 306 — 308 kodeksu karnego (podpalenie);
10. z § 311 kodeksu karnego (zniszczenie rzeczy za pomocą substancyj wybuchowych);
11. z § 312 kodeksu karnego (umyślne wywołanie wylewu);
12. z § 315 kodeksu karnego (umyślne uszkodzenie przewozu kolejowego, fałszywe znaki lub sygnały);
13. z § 317 kodeksu karnego (umyślne narażenie na niebezpieczeństwo ruchu telegraficznego);
14. z 321 ust. 2 kodeksu karnego (umyślne uszkodzenie budowli wodnych, połączone z ciężkim urazem cielesnym);
15. z § 323 kodeksu karnego (umyślne spowodowanie osadzenia lub zatonięcia statku);
16 z § 324 kodeksu karnego (umyślne zatrucie studni lub zbiorników wody);
17. z §§ 5, 6, 7 i 8 ustawy z 9 czerwca 1884 r. o zbrodniczem i wszechgrożącem używaniu środków wybuchowych [Dz. U. Rz., str. 61];
18. z art. 1 § 1 — 5, art. 4, art. 5 § 2 i 3, art. 6 § 2 i 3, art. 7 i 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciw Państwu (Dz. U. R. P. Nr. 18) [szpiegostwo wojskowe, polityczne, dyplomatyczne i gospodarcze].

Kto, począwszy od dnia 10 września 1931 r., popełni lub usiłuje popełnić jedno z przytoczonych wyżej przestępstw, jako sprawca, współsprawca, podżegacz lub pomocnik, sądzony będzie w postępowaniu doraźnem.

W postępowaniu doraźnem stosuje się następujące kary:

a) zamiast kary ciężkiego więzienia — karę śmierci,
b) zamiast innych kar — karę ciężkiego więzienia od lat 10 do 15.

W postępowaniu doraźnem nie mają zastosowania przepisy innych ustaw karnych o złagodzeniu kary.

Wyroki i postępowania sądu, wydane w postępowaniu doraźnem, nie ulegają zaskarżeniu.

Wyrobki śmierci wykonane są w ciągu 24 godzin po ogłoszeniu wyroku.

Swiecie, dnia 8. września 1931 r.
VI. - Y. - 1. Starosta Powiatowy.
Do wiadomości.
Burmistrz.

Obwieszczenie.

Na podstawie art. 24 Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23 maja 1924 r. w brzmieniu ogłoszonem w obwieszczeniu Ministra Spraw Woiskowych z dnia 8 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 46 poz. 458), wzywam wszystkich obywateli Państwa Polskiego płci męskiej, urodzonych w roku 1913, zamieszkałych w obrębie miasta Nowego, oraz rodziców, których synowie urodzeni w roku 1913, przebywają poza obrębem miasta Nowego, lub znajdują się w więzieniu, zakładach etc. do zgłoszenia się z metryką urodzenia celem rejestracji w Magistracie w godzinach służbowych

w czasie od 1 do 30 września 1931 r.

Osoby, uchylające się od powyższego obowiązku, będą karane w myśl art. 97 wyżej wymienionej ustawy.

Nowe, dnia 1 września 1931 r.
BURMISTRZ.

Obwieszczenie.

W czwartek, dnia 24 września 1931 r. odbędzie się w Nowem

Jarmark na bydło i konie.

Nowe, dnia 15 września 1931 r.
Burmistrz.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 20 WRZEŚNIA 1931 r.

Sprzedaż winogron na Węgrzech

Z POWIATU RAWICKIEGO

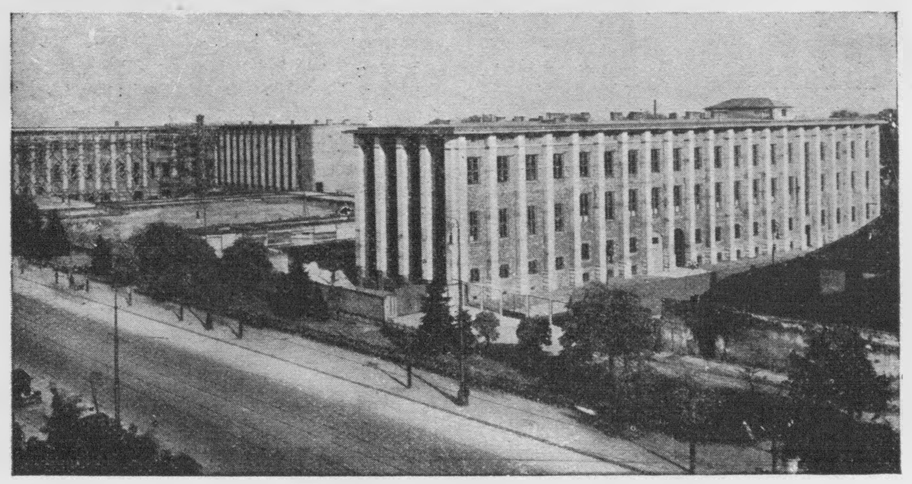
Kolumna rowerzystów poprzedzająca przyjazd J. Eks. Ks. Biskupa Dymka do Rawicza.

Powitanie J. Eks. Ks. Biskupa Dymka w Sarnowie.

Powitanie J. Eks. Ks. Biskupa Dymka w Łaszczynie, pow. Rawicz.

W najbliższych dniach odbędzie się otwarcie dwuch skrzydeł Muzeum Narodowego w Warszawie. Całkowite wykończenie tego imponującego gmachu jest spodziewane w r. 1935.

Międzynarodowe zawody strzeleckie we Lwowie

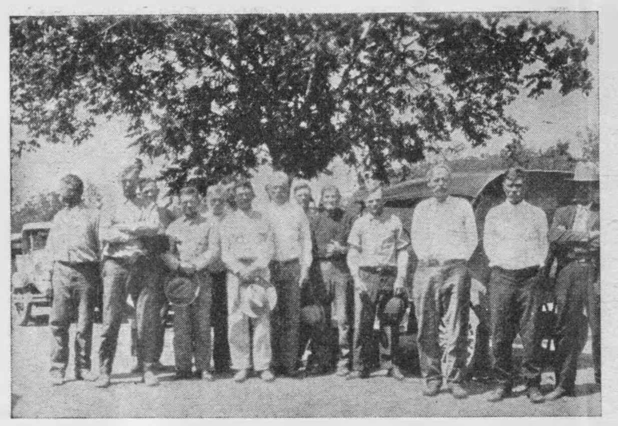
Sędziowie przy pracy.

Kapela szkocka w Berlinie daje koncerty na dachu.

Walka z dwuletnim lwem. Odważny szesnastoletni Melwin Kuntz codziennie staje do zapasów ze lwem w ogrodzie zoologicznym w Los Angeles.

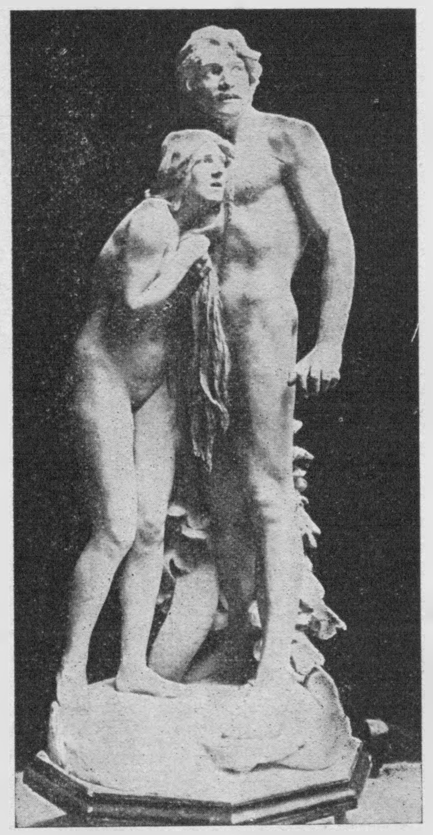

Farmerzy polscy w osadzie „Kościuszko" w Texas.

Port-przystań w Kazimierzu Dolnym.

Rzeźba „Adam i Ewa": Adam ma twarz Macdonalda.

Prezenty dla malutkich: dziecko, które przerośnie bramkę, nie może liczyć na upominek. Ten sposób obdarowywania jest wynalazkiem angielskim.

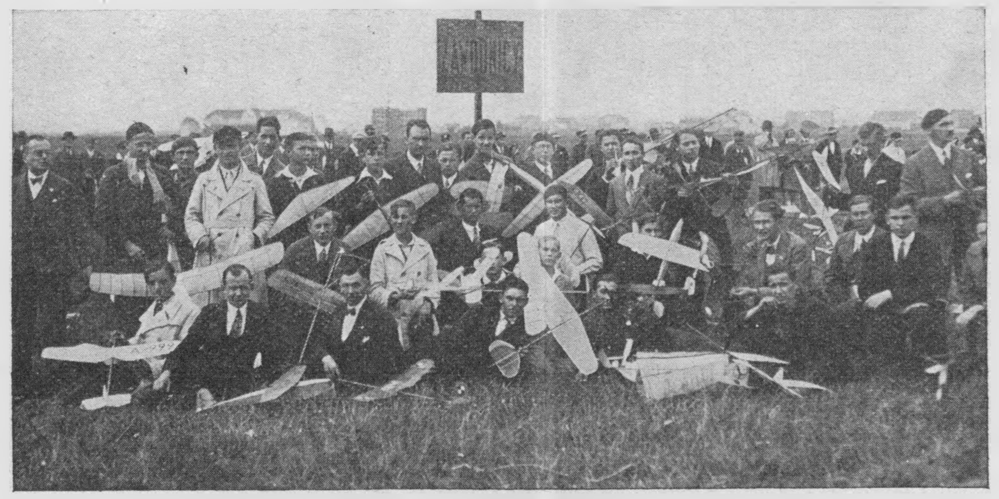

7 tysięcy jaj dziennie składają kury na farmie „Światło świata" w Anglji.

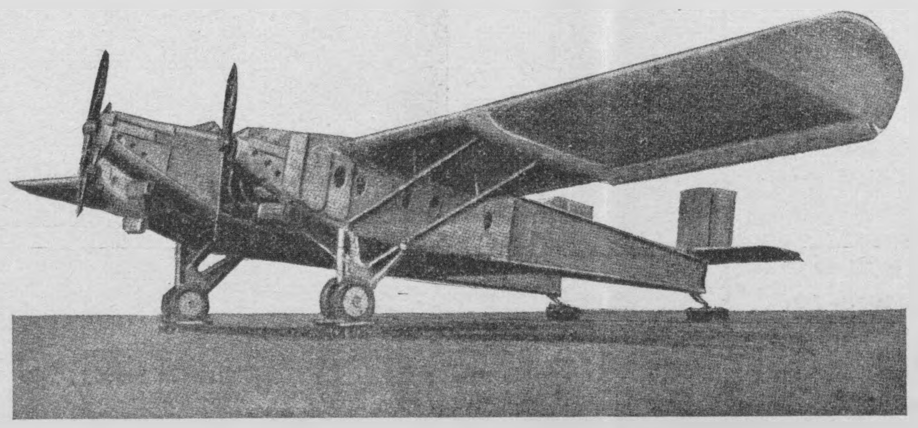

Automobil, jako restauracja. Nowe to zastosowanie samochodu jest wynalazkiem anglika.

Dnia 13 b. m. odbył się na lotnisku Mokotowa w Warszawie konkurs modeli latających. Ze względu na złą pogodę, konkurs ten został przerwany i przełożony na rok przyszły. Na zdjęciu zawodnicy przed startem.

Francuski samolot-olbrzym wagi 11 tonn „D.B.-70".

NASI PRZYJACIELE

Wiernych i pewnych przyjaciół
śród zwierząt mamy jedynie.
Ogromnie koleżeńskie
bywają świnie.

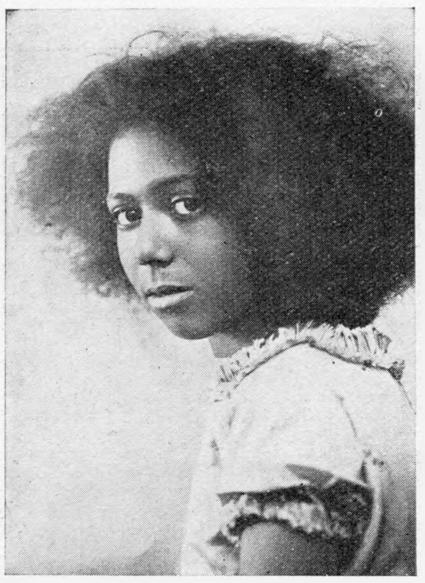
Osioł jest entuzjastą
przyjaźni: bardzo ją ceni.
(O bydle autor przezornie
nic nie nadmieni).

Koń nosi kawalerzystę
i wcale się tem nie smuci.
A jak mu ciężar dokuczy,
to go na chwilkę zrzuci.

Opuścić swego pana
psu nie postanie w głowie,
chociaż pan nieraz w gniewie
„psia krew" do niego powie...

Wierne i pewne w przyjaźni
jest dzikie i swojskie zwierzę.
Tylko w człowieka przyjaźń
niebardzo wierzę.

Juljan Ejsmond.

Anna Solomon, artystka dramatyczna i tancerka.

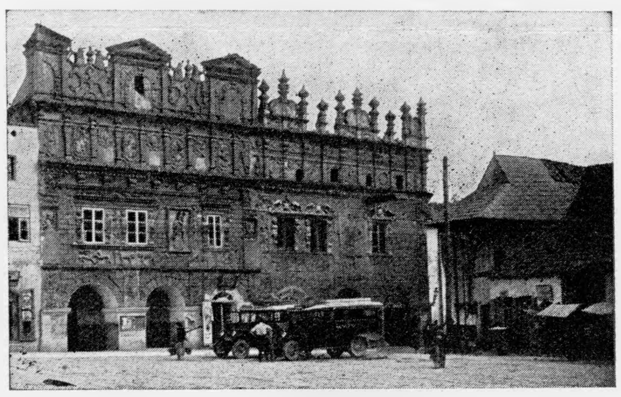
Typ pięknej tancerki Koreańskiej z Heijo.

Gmach szkoły tańca w Heijo.

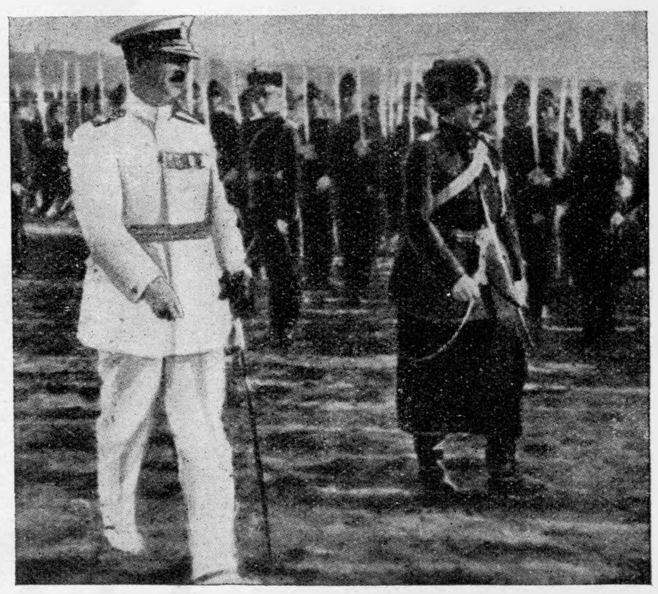
L. Warner, wybitna artystka murzyńska.

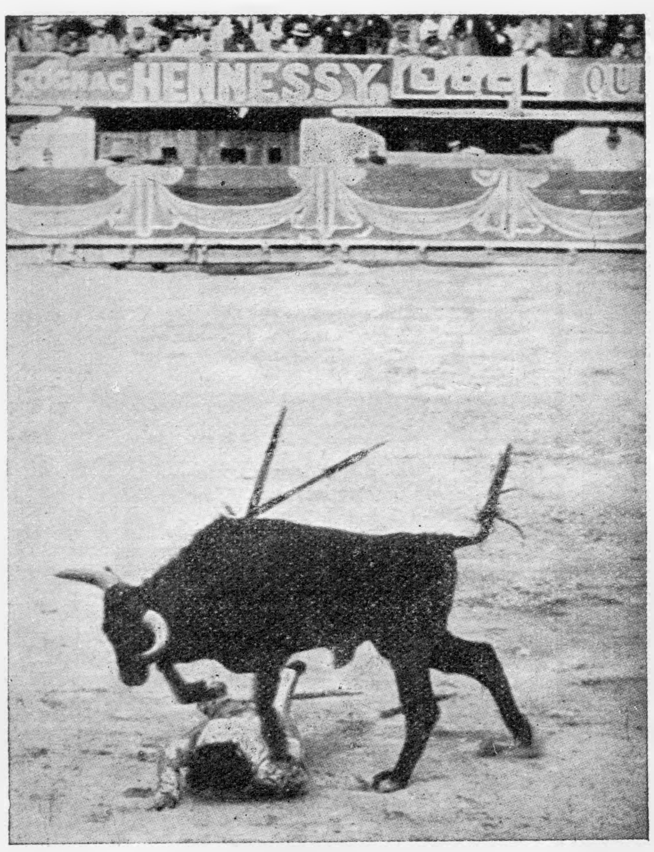
Magistrat w Kazimierzu Dolnym.

Obywatel suchej Ameryki taką posyła teraz swym przyjaciołom fotografję z podróży po Europie.

Królowa Jugosłowiańska, Marja dokonała w Costanzy, nad Morzem Czarnem, w asystencji brata swego, króla Karola, przeglądu rumuńskiego pułku piechoty, którego jest honorowym szefem.

Tragiczny moment w czasie walki byków w Meksyku: matador dostał się pod kopyta rozjuszonego zwierza.

Strój ludowy w Gastein.

Sp. Akc. Zakł. Graf. „Drukarnia Polska". Warszawa, Szpitalna 12.